

# Obsah

|                                                                                                 |           |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------|
| Úvod .....                                                                                      | 9         |
| <b>1. Právní úprava účetnictví .....</b>                                                        | <b>11</b> |
| 1.1 Obecně uznávané účetní zásady .....                                                         | 13        |
| 1.1.1 Zásada účetní jednotky .....                                                              | 13        |
| 1.1.2 Zásada neomezeného trvání účetní jednotky .....                                           | 13        |
| 1.1.3 Zásada zjišťování výsledku hospodaření v pravidelných intervalech.....                    | 13        |
| 1.1.4 Zásada objektivit y účetních informací .....                                              | 14        |
| 1.1.5 Zásada účtování operací v kupní síle peněžní jednotky<br>v době uskutečnění operace ..... | 14        |
| 1.1.6 Zásada konzistentnosti, srovnatelnosti mezi účetními obdobími .....                       | 14        |
| 1.1.7 Zásada opatrnosti .....                                                                   | 15        |
| <b>2. Základní pojmy účetnictví.....</b>                                                        | <b>16</b> |
| 2.1 Vznik účetnictví .....                                                                      | 16        |
| 2.2 Bilanční princip a rozvaha .....                                                            | 18        |
| 2.3 Náklady .....                                                                               | 20        |
| 2.3.1 Druhové členění nákladů .....                                                             | 21        |
| 2.3.2 Účelové členění nákladů .....                                                             | 21        |
| 2.3.3 Daňové kritérium .....                                                                    | 21        |
| 2.4 Výnosy .....                                                                                | 22        |
| 2.4.1 Výpočet zisku/ztráty .....                                                                | 23        |
| 2.5 Dokladovost .....                                                                           | 23        |
| 2.6 Účet a soustava účtů.....                                                                   | 24        |
| 2.6.1 Účetnictví v plném rozsahu.....                                                           | 24        |
| 2.6.2 Účetnictví ve zjednodušeném rozsahu .....                                                 | 24        |
| 2.6.3 Znázornění účtu .....                                                                     | 25        |
| 2.6.4 Nákladové a výnosové účty .....                                                           | 27        |
| 2.6.5 Syntetické a analytické účty.....                                                         | 27        |
| 2.6.6 Sestavení účtového rozvrhu .....                                                          | 28        |
| 2.7 Podvojnost a souvztažnost účetních zápisů.....                                              | 28        |
| 2.8 Účetní knihy .....                                                                          | 29        |
| 2.8.1 Deník.....                                                                                | 29        |
| 2.8.2 Hlavní kniha.....                                                                         | 30        |
| 2.8.3 Knihy analytických účtů .....                                                             | 30        |
| 2.8.4 Sorno.....                                                                                | 31        |
| 2.8.5 Forma účetních knih .....                                                                 | 31        |
| 2.9 Úschova účetních písemností .....                                                           | 32        |
| 2.10 Kontrolní prvky účetnictví .....                                                           | 33        |
| 2.10.1 Předvaha.....                                                                            | 33        |
| 2.10.2 Inventarizace .....                                                                      | 33        |
| <b>3. Účtová třída 0 – Dlouhodobý majetek.....</b>                                              | <b>36</b> |
| 3.1 Oceňování dlouhodobého majetku.....                                                         | 41        |
| 3.2 Pořízení majetku.....                                                                       | 43        |
| 3.3 Odpisování majetku .....                                                                    | 46        |



|       |                                                                                                                           |           |
|-------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------|
| 3.4   | Účetní odpisy dlouhodobého hmotného majetku v zákoně o daních z příjmů .....                                              | 48        |
| 3.4.1 | Odpisování hmotného majetku podle zákona o daních z příjmů .....                                                          | 48        |
| 3.4.2 | Rovnoměrné odpisování .....                                                                                               | 49        |
| 3.4.3 | Zrychlené odpisování.....                                                                                                 | 50        |
| 3.4.4 | Osobní automobily.....                                                                                                    | 51        |
| 3.5   | Odpisování dlouhodobého hmotného majetku se stanovením rozdílné ceny<br>než je hranice dle zákona o daních z příjmů ..... | 52        |
| 3.5.1 | Cena stanovená účetní jednotkou je nižší než 40 000 Kč .....                                                              | 52        |
| 3.5.2 | Cena stanovená účetní jednotkou je vyšší než 40 000 Kč .....                                                              | 53        |
| 4.    | <b>Odpisování nehmotného majetku dle zákona o daních z příjmů .....</b>                                                   | <b>54</b> |
| 4.1   | Vyřazování dlouhodobého majetku .....                                                                                     | 54        |
| 4.2   | Technické zhodnocení majetku.....                                                                                         | 58        |
| 4.2.1 | Technické zhodnocení hmotného majetku.....                                                                                | 58        |
| 4.2.2 | Technické zhodnocení nehmotného majetku .....                                                                             | 59        |
| 5.    | <b>Účtová třída 1 – Zásoby.....</b>                                                                                       | <b>61</b> |
| 5.1   | Oceňování zásob .....                                                                                                     | 62        |
| 5.1.1 | Oceňování ve skutečných pořizovacích cenách.....                                                                          | 62        |
| 5.1.2 | Oceňování v průměrných cenách.....                                                                                        | 63        |
| 5.1.3 | Technika FIFO.....                                                                                                        | 63        |
| 5.1.4 | Technika LIFO.....                                                                                                        | 63        |
| 5.1.5 | Oceňování pevnou skladovou cenou .....                                                                                    | 63        |
| 5.2   | Syntetické účty třídy 1 .....                                                                                             | 65        |
| 5.3   | Účtování nakupovaných zásob.....                                                                                          | 66        |
| 5.3.1 | Způsob A u nakupovaných zásob .....                                                                                       | 66        |
| 5.3.2 | Způsob B u nakupovaných zásob .....                                                                                       | 71        |
| 5.3.3 | Účtování na konci roku – stav zásob do roční uzávěrky.....                                                                | 72        |
| 5.4   | Účtování zásob vlastní výroby .....                                                                                       | 73        |
| 5.4.1 | Způsob A .....                                                                                                            | 73        |
| 5.4.2 | Způsob B.....                                                                                                             | 75        |
| 6.    | <b>Účtová třída 2 – Krátkodobý finanční majetek a krátkodobé bankovní úvěry .....</b>                                     | <b>80</b> |
| 6.1   | Peníze.....                                                                                                               | 80        |
| 6.2   | Účty v bankách .....                                                                                                      | 81        |
| 6.3   | Bankovní úvěry .....                                                                                                      | 83        |
| 6.4   | Krátkodobé finanční výpomoci.....                                                                                         | 84        |
| 6.5   | Účtování úroků.....                                                                                                       | 84        |
| 7.    | <b>Účtová třída 3 – Zúčtovací vztahy .....</b>                                                                            | <b>86</b> |
| 7.1   | Skupina 31 – Pohledávky.....                                                                                              | 86        |
| 7.1.1 | Účtování o směnkách.....                                                                                                  | 86        |
| 7.2   | Skupina 32 – Závazky.....                                                                                                 | 88        |
| 7.3   | Skupina 33 – Zúčtování se zaměstnanci a institucemi .....                                                                 | 91        |
| 7.4   | Skupina 34 – Zúčtování daní a dotací .....                                                                                | 93        |
| 7.4.1 | Přímé daně .....                                                                                                          | 93        |
| 7.4.2 | Daň z přidané hodnoty .....                                                                                               | 94        |
| 7.4.3 | Registrovaný plátce daně z přidané hodnoty .....                                                                          | 95        |
| 7.4.4 | Neregistrovaný podnikatel.....                                                                                            | 96        |



|            |                                                                                                                  |            |
|------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------|
| 7.4.5      | Ostatní nepřímé daně a poplatky.....                                                                             | 97         |
| 7.4.6      | Dotace .....                                                                                                     | 97         |
| 7.5        | Skupiny 35 a 36 – Pohledávky a závazky ke společníkům,<br>za účastníky sdružení a za členy družstva .....        | 98         |
| 7.6        | Skupina 37 – Jiné pohledávky a závazky .....                                                                     | 101        |
| 7.7        | Skupina 38 – Přejížděné účty aktiv a pasiv .....                                                                 | 102        |
| 7.7.1      | Časové rozlišení nákladů a výnosů .....                                                                          | 102        |
| 7.7.2      | Náklady příštích období .....                                                                                    | 103        |
| 7.7.3      | Výdaje příštích období .....                                                                                     | 104        |
| 7.7.4      | Výnosy příštích období .....                                                                                     | 105        |
| 7.7.5      | Příjmy příštích období .....                                                                                     | 105        |
| 7.7.6      | Dohadné účty aktivní .....                                                                                       | 106        |
| 7.7.7      | Dohadné účty pasivní .....                                                                                       | 108        |
| 7.8        | Kurzové rozdíly .....                                                                                            | 110        |
| 7.8.1      | Kurzové rozdíly v průběhu roku .....                                                                             | 110        |
| 7.8.2      | Kurzové rozdíly ke konci rozvahového dne .....                                                                   | 114        |
| <b>8.</b>  | <b>Účtová třída 4 – Kapitálové účty a dlouhodobé závazky .....</b>                                               | <b>115</b> |
| 8.1        | Skupina 41 – Základní kapitál a kapitálové fondy .....                                                           | 115        |
| 8.1.1      | Změny vlastního kapitálu akciové společnosti .....                                                               | 116        |
| 8.1.2      | Společnost s ručením omezeným .....                                                                              | 118        |
| 8.2        | Skupina 42 – Rezervní fondy, nedělitelný fond a ostatní fondy ze zisku<br>a převedené výsledky hospodaření ..... | 120        |
| 8.2.1      | Zákonný rezervní fond .....                                                                                      | 120        |
| 8.3        | Skupina 43 – Výsledek hospodaření ve schvalovacím řízení .....                                                   | 121        |
| 8.4        | Skupina 45 – Rezervy .....                                                                                       | 123        |
| 8.4.1      | Rezerva na opravy hmotného majetku .....                                                                         | 125        |
| 8.4.2      | Příklad ostatní rezervy (daňově neuznatelné) na záruční opravy zboží .....                                       | 126        |
| 8.4.3      | Rezerva na daň z příjmů .....                                                                                    | 130        |
| 8.5        | Skupina 46 – Bankovní úvěry .....                                                                                | 130        |
| 8.6        | Skupina 47 – Dlouhodobé závazky .....                                                                            | 131        |
| 8.7        | Skupina 48 – Odložený daňový závazek a pohledávka .....                                                          | 132        |
| 8.8        | Skupina 49 – Individuální podnikatel .....                                                                       | 133        |
| <b>9.</b>  | <b>Náklady a výnosy – účtové třídy 5 a 6 .....</b>                                                               | <b>134</b> |
| <b>10.</b> | <b>Účtová třída 7 – Závěrkové a podrozvahové účty .....</b>                                                      | <b>139</b> |
| 10.1.1     | Otevírání účetních knih .....                                                                                    | 139        |
| 10.1.2     | Uzavírání účetních knih a roční závěrka .....                                                                    | 140        |
| 10.1.3     | Následující účetní období .....                                                                                  | 142        |
| 10.1.4     | Podrozvahové účty .....                                                                                          | 142        |
| <b>11.</b> | <b>Finanční majetek .....</b>                                                                                    | <b>144</b> |
| 11.1       | Dlouhodobý finanční majetek .....                                                                                | 145        |
| 11.1.1     | Ocenění dlouhodobého finančního majetku .....                                                                    | 146        |
| 11.1.2     | Pořízení cenných papírů .....                                                                                    | 146        |
| 11.1.3     | Prodej cenných papírů .....                                                                                      | 148        |
| 11.1.4     | Dividendy z akcií .....                                                                                          | 148        |
| 11.2       | Krátkodobé cenné papíry a podíly a pořizovaný krátkodobý finanční majetek .....                                  | 149        |



|                                                                                                                                                  |            |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------|
| <b>12. Opravné položky .....</b>                                                                                                                 | <b>152</b> |
| <b>13. Leasing .....</b>                                                                                                                         | <b>155</b> |
| 13.1.1 Finanční leasing .....                                                                                                                    | 155        |
| 13.1.2 Operativní leasing .....                                                                                                                  | 155        |
| <b>14. Účetní závěrka .....</b>                                                                                                                  | <b>160</b> |
| 14.1 Rozvaha (balance) a výkaz zisku a ztráty .....                                                                                              | 161        |
| 14.2 Příloha účetní závěrky .....                                                                                                                | 162        |
| 14.2.1 Obecné údaje .....                                                                                                                        | 162        |
| 14.2.2 Informace o použitých účetních metodách, obecných účetních zásadách<br>a způsobech oceňování .....                                        | 163        |
| 14.2.3 Doplnující informace k rozvaze (bilanci) a výkazu zisku a ztráty .....                                                                    | 164        |
| 14.3 Přehled o peněžních tocích – cash flow .....                                                                                                | 166        |
| 14.4 Přehled o peněžních tocích nepřímou metodou s vysvětlivkami .....                                                                           | 170        |
| 14.5 Příklady na sestavování cash flow .....                                                                                                     | 175        |
| 14.5.1 Změny pracovního kapitálu .....                                                                                                           | 176        |
| 14.5.2 Odpisy dlouhodobého majetku a opravné položky k nabytému majetku .....                                                                    | 178        |
| 14.5.3 Přechodné účty aktiv a pasiv a rezervy .....                                                                                              | 179        |
| 14.5.4 Dlouhodobý hmotný a nehmotný majetek .....                                                                                                | 180        |
| 14.5.5 Finanční majetek .....                                                                                                                    | 182        |
| 14.5.6 Rozdělení výsledku hospodaření .....                                                                                                      | 183        |
| 14.6 Příklad na sestavení výkazu cash flow metodou nepřímou .....                                                                                | 183        |
| 14.6.1 Zadání .....                                                                                                                              | 183        |
| <b>15. Daňové možnosti práce s pohledávkami .....</b>                                                                                            | <b>194</b> |
| 15.1 Snížení pohledávky vystavením dobropisu .....                                                                                               | 194        |
| 15.2 Odpis pohledávek do nákladů .....                                                                                                           | 194        |
| 15.2.1 Daňový jednorázový odpis pohledávek .....                                                                                                 | 195        |
| 15.2.2 Odpis pohledávek – účetní .....                                                                                                           | 196        |
| 15.3 Opravné položky k pohledávkám .....                                                                                                         | 196        |
| 15.4 Opravné položky až do výše 100 % u pohledávek do 30 000 Kč .....                                                                            | 198        |
| 15.5 Postoupení pohledávky .....                                                                                                                 | 199        |
| 15.5.1 Úplatné postoupení u postupitele .....                                                                                                    | 200        |
| 15.5.2 Úplatné postoupení u postupníka .....                                                                                                     | 200        |
| 15.5.3 Podrozvahové účty .....                                                                                                                   | 200        |
| <b>16. Účtová osnova pro podnikatele – používaná v publikaci .....</b>                                                                           | <b>201</b> |
| <b>17. Rozvaha a výkaz zisku a ztráty .....</b>                                                                                                  | <b>209</b> |
| 17.1 Uspořádání a označování položek rozvahy (balance) .....                                                                                     | 209        |
| 17.2 Uspořádání a označování položek výkazu zisku a ztráty – druhové členění .....                                                               | 212        |
| 17.3 Uspořádání a označování položek výkazu zisku a ztráty – účelové členění .....                                                               | 214        |
| 17.4 České účetní standardy v návaznosti na zákon o účetnictví č. 563/1991 Sb.<br>a vyhlášku č. 500/2002 Sb., ve znění pozdějších předpisů ..... | 215        |